

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvenemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se isvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Carigrad 21. avgusta. Sulejman potrjuje 19. t. m. telegrafčno, da so Turki zopet zaseli vas Šipko. Turška konjica je porinila tri mej Kazanlikom in Šipko postavljene eskadrene kozakov zadaj za utrjenja, ki so narejena onkraj vasi Šipke.

Aleksandropolj 21. avg. Melikov je naredil vojno demonstracijo proti Muktarju, da bi njegovo pozornost odvrnil od gibanja oddelka generala Tergukasova proti Ismail-paši. Vsled tega so bili ostri manjši boji pri Bečaji-Jagni. Rusi so izgubili pri tem 9 oficirjev in 330 mož.

Gorni Studen 21. avgusta. Videti je, da hoče Sulejman zdaj, ko je zastoj napadal Ruse v Haniköi-soteski, poskušati prijeti druge balkanske prehode.

Carigrad 20. avgusta. Dozdaj ne potrjuje nobeden oficijalni telegram vesti, da bi se bil Sulejman-paša zedinil z Mehemet-Alijem. — Mehemet-Ali telegrafuje, da je bil včeraj ugoden boj za Turke pri Djumi. — Srbski agent Hristić je porti izjavil, da Srbija ničesa ne ve o napovedovanej nameri Rusije, en del ruske vojske skozi Srbijo marširati pustiti, tudi je dejal, da je neosnovano, da bi bila Srbija sklenila vojne udeležiti se.

Zader 20. avgusta. Črnogorci so zadnjo noč v mesto Nikšić prodrli; vzeli so močno predtvdnjavo na Čudjelici z naskokom. Tvdnjava bode vsak čas pala. Močan turšk oddelek baje hiti iz Kolašina Nikšiću na pomoč.

Šumla 18. avgusta. Rusi bombardirajo Ruščuk od vodne strani na dalje.

Bukarešt 18. avgusta. Ker so nove turške vojske v Dobrudži izbarkane bile Rusom za hrbtom v Sulini, ustrašili so se tukaj.

Bukarešt 21. avgusta. Rumunski „Romanul“ poroča, da so mej rusko vojsko v Dobrudži bolezni pokazale se vsled velike vročine.

Belgrad 20. avg. Z ruskim generalom Fadejevim je prišel tudi general Hidrov sem in Božidarović-Veselicky. Imeli so razgovor z Rističem. Vedno bolj verjetno postaje, da Srbija v akcijo stopi.

London 19. avgusta. Tukajšnji listi poročajo, da so bili boji pri Razgradu in blizu Trnovega, ker bi bili Turki zmagovali. Vse kaže, pravijo, da bode kmalu na celem liniji velika bitka.

Sarajevo 20. avgusta. Srbija nadalje oborožuje. Zarad tega je nekoliko turške vojske šlo na Timok.

Dubrovnik 20. avgusta. Pri Podgorici je bil boj mej Turki in Črnogorci.

Vojska.

Imenitna je včerajšnja novica, da so hrabri naši bratje Črnogorci po noči 19. t. m. z nožem v roci udrli v turško mesto Nikšić. Mesto torej uže imajo, tvrdnjave ali grada še nimajo. Bog daj, da kmalu čujemo pridobitev tudi tvrdnjave. Črnogorci bi taci vspehov pač zaslužili in radoval se bode z njimi ves slovanski svet.

Carigradski telegram poroča včeraj oficijalno to, kar smo uže včeraj naglašali. Uže skoro deset dni zaporedoma so turkoljubi nemški listi poročali, da se je Sulejman-paša zedinil z glavno turško armado. Turki

denes morajo oficijalno poročati, da to nij vse nič res bilo.

Kar denes poroča carigradski naš telegram, da so Turki zavzeli zopet „vas“ Šipko, nij nič važno. Utrjeno sotesko Šipko imajo še vedno Rusi v oblasti in ž njo tudi pot čez Balkan še v svojej roci, kadar bodo v Bulgariji zmagali v glavnej bitki.

Na evropskem bojišču so vsi drugi boji le boji male vrste, večidel le vsled razgledovanja ali opazovanja. „Velike bitve“ tedaj najbrž res še cel ta mesec ne bode. Turki jo napovedujejo sicer neumorno vekomaj, a si je še zmirom začeti ne upajo, Rusi pa svoje število še od dneva do dneva dopolnjujejo.

Z bojišča se piše dunajskej vladnej „Pol. Corr.“: General Gurko zagotavlja, da so pozicije Rusov od Donave do Šipke-soteske tako močne, da si Turki ne bodo upali, napasti jih. — Obe vojski se neprenehoma utrjuje. Turki so se posebno pri Plevni na vso moč zašancali; vendar je položje Osman-paše opasno, ker ruska konjica in po 80.000 Rusov brani, da bi se zvezal s Zofijo; Rusi polove vse vozove, ki vozijo municijo ali živež, in tako Turkom manjka provijanta. Rusi ne bodo prej začeli operirati, da prida cela carska garda, česar bode treba čakati še 2 ali 3 tedne. Rusi Dobrudže nikakor ne zapuščajo; nasprotno, Zimmermannov kor se vedno množi in namerava kmalu začeti ofenzivo. Oni zdaj marširajo proti Ismailu, da se Egipčanom nasproti postavijo.

Osemtisoč Egipčanov se je namreč izkrcalo pri Sulini in napredujejo, da se z ostalimi desetimi tisuč v Küstendže zedinijo in Črnovodo napadó.

V Aziji je bil manjši boj mej Melikovom in Muktarjem. Odločenega pa tu nij bilo nič.

Lintek.

Pregled geodaetskih in topografskih del izišlih v l. 1875 v azijskej Rusiji.

(Konec.)

Iz Perzije je bila razun tega tudi še ena potovnica od morskega zatona Enzeli do Teherana (2 vrsti na 1 palec) v 12 listih. Jako interesantna je mala (40 vrstna mera) hypsometrična karta Kavkaza; ona se bode upotrebljevala kot temelj pri racionalnem risanju površja pri vseh opisih kavkaškega isthma. Taki izdelki v malej meri so od velike vrednosti, da se more po njih na večih specialnih kartah površje sploh točneje in skladneje izdelati. Da se ravno to poslednje večkrat doseči ne more, to kaže karta evropske Turške od obersta Artamanova in pa karta male

Azije od Stebnickega. Na poslednjo zemljo spadata dva oddelka 5 vrstne karte turških mejnih predelov, ki pokazujeta Adšarijo in en del vilajeta trapecuntskega. Na orenburških in kavkaških izdelkih se vrste dela turkestan-sko-topografske sekcije, ker obsegajo večidel izraživanja o Terghani, kjer se je leta 1875 mnogo bojevalo. Deset potovnic v različnej meri in različnih pravicah nam olahkočuje točneje poznavanje nekdašnjega kanata Chokandskega. Iz ovih potovnic se je popolnila karta okrožja namanganskega, ter bi se mogla bolje prozvati karta doline ferghanske, ker ne obsega samo Namangana, nego tudi Chokand, Margilan, Andišan itd. do podnožja južnokandskega pogorja.

Čisto na novo izdelan je tudi obris puščave Mojun-kum južno od reke Ču, in mnogo topografskih načrtov uže poznanih okolic Samarkanda, Dsizaka, Chodšenta itd. Tudi ima dober temelj od zarafšanskega oddelka izve-

dena triangulacija mej Samarkandom in Kattukurganom; in ravno tako tudi pri Taškendu; samo žalibože, da se ti dve še dozdej niste zedinili. Kot zadnje delo tega oddelka je karta od Hissara.

Vojniško-topografski oddel generalnega štaba, pri katerem se sestavljajo vsa geodaetska in topografska dela ruske države, poslal je fotografski odtisek karte azijske Rusije (mera 100 vrst na 1 palec). Le ta karta je bila uže prej izložena v Parizu za geografski kongres, ter je bila tukaj probudila občno pozornost radi obilnosti na njej izdelanega materijala. Ko bode dogotovljena, bode imela posebno važnost, kakor prej poznana karta centralne Azije (v iste meri), ki je pa zdaj v popravljenem izdanju tudi izložena. Razun mnogih popravljenih in v novem izdanju izloženih kart orenburškega kraja in zapadne Sibirije, ima se omeniti tudi lepa heliografirana karta Chiwe in doljnega teka Amua, ki je iz-

Videti je, da Rusi še vedno nemajo premoči, katero bodo morali imeti, da bodo zmagovalno naprej prodirali.

Združenje slovenkih časopisov.

Sprožil je nek naš rodoljub v „Obzoru“ misel, naj bi slovenski novinarji in naročniki svoje moči združili, mej drugim tudi, naj bi se „Slovenec“ s „Slovenskim Narodom“ zjedini. Mi smo ponatisnili dotični poziv in kratko izrekli, da je misel pametna in za Slovence koristna, ker imamo vsi vkup pre malo materialnih in duševnih močij, torej jih ne bi smeli drobiti. Tudi „Slovenec“ nij bil načelno proti temu in kolikor smo osobno govorili, videli smo skoro povsod le pripravnost, pomoči k temu zedinjenju.

Uže naprej pa smo vedeli, da vsi mej „Slov.“ prijatelji s tem ne bodo zadovoljni, ravno tako ne, kakor se tudi nahajajo mej našimi čč. prijatelji taki, ki nam včasih zamerijo, če tega ali onega ne rečemo po njih želji. V vsacem taboru, ali celo v vsacem večjem šatoru tega tabora menda mora biti nekaj „intransigentov“, mōž, ki se trdno drže svojega predsodka ali prepričanja, pa brez ozira na dnevne potrebe in sile, tako rekoč, z glavo skozi zid rinejo. To je bilo in bode.

Eden teh hudih se je v zadnjem „Slov.“ oglašil in konec njegovega daljšega članka je, da „duhovni boj liberalizma nij še končan,“ zato je zedinjenje „nemogoče.“

Dalo bi se od naše strani dosti govoriti o tem, kako ta dopisnik (čegar pero in jezik smo kot stari znanci brž izpoznali,) motivira svoj rek. Ugovarjati bi morali tudi nekaterim navodom historije zadnjih let in našega novinstva ter popravljati ta in oni stavek. Ali vse to opuščamo, da ne zaidemo v neljube stvari. Sicer pa moramo priznati, da je članek pisan mirno in stvarno, in baš zato se s tem tudi oziramo nanj.

In tako mi naravnost pravimo: Združenje je mogoče. Dva lista izhajata težko in žrtvami, jeden bi lahko. Rodoljubi po deželi in celo mala društva težko vzdržujejo in podpirajo več domačih listov.

Liberalizem nij nobena zavira, ker liberalni v pravem blagem pomenu besede moramo skušati, da bomo vsi, nemškega liberalizma pa smo mi ravno tako veliki sovražniki, kakor kateri koli konservativci.

Nemški liberalizem se je vsem Slovanom,

torej še najbolj nam Slovincem, ki smo narodno v največji nevarnosti pred germanizmom, tako jasno pokazal, vzlasti od početka hercegovskega vstanka pa do zdaj, v vojski za svobodo Slovanov, da bi moral zadnjega privrženca svojega mej Slovani od sebe odbiti. Nemški liberalizem je šel v turško službo, to nam je dovolj. On se je povsod pokazal smrtnega sovražnika Slovanstva, povsod odličil lažljivost svojega imena. Tukaj torej ne tiči noben zadržek združenja.

Dopisnik „Slovenec“ omenja mej verskimi vprašanji denašnje politike naravnost: šolo, zakon, duhovno izrejo, cerkveno premoženje.

Jeli so res to zadržki za eden list? Mi skrbimo in imamo strašno veliko skrbeti, da se nam šola ne ponemči, v tem smo vsi edini. Da se pa poneverila ne bode, zato bode skrbel zakon, katehet in mi vsi. Kaj torej hočete s šolo? — Zakon, cerkveno premoženje! To sta vprašanji, o katerih ne moremo vedeti, kako bi kolikaj motili nas. Kaj nas briga tuj krik po civilnem zakonu? Kdo nas zagovarja odjem cerkvenega premoženja?

In če so tudi res kakove male razlike v političnih mislih — zedinjenje je ipak mogoče. Vere se mi ne dotikamo, to sam oni omenjeni dopisnik priznava. In mi sami smo vedno izrekli in tudi zdaj priznavamo, da našemu in vsacemu narodu je vera svetinja, in mi sami bomo in smo vsacega zavrnil, kdor bi je hotel dotikati se ali nepremišljenosti v tem oziru uganjati.

Mi smo vedno le rekli, da velja tudi v narodnem politikovanju nacijsalno-gospodarstveno glavno pravilo: razdeljevanja dela. Naj se ne zahteva od vseh vsega. „Danico“ vi podprite in ona naj svobodno cerkvene in cerkveno-politične stvari obravnava, drugi mali listi naj mešajo, kakor morejo. Mi pa, za vse izobražene narodne Slovence izdajani dnevnik (in vsa naša, žalibog da ne bogata, posvetna in duhovenska inteligencija ne more dveh ali več dnevnikov vzdržavati) imamo čez glavo dovolj posla s slovensko narodno, z občno slovansko stvarjo in z objektivnim konstatiranjem in podukom svetovne dnevne zgodovine. Le trezno! Priznajte, da je naš skupni sovražnik le protinarodnjak, renegat, ponemčenec, Nemec, in vsaj veste in izkušate z nami vred, kdo še...

Ako bi se zjedini, lahko se ogiblremo,

delana za opis ekspedicije leta 1873. Ta karta ne bi zanimala samo Ruse, nego tudi druge, da nij uže poprej kopija te karte na Angleškem na svetlo prišla in sicer kot priloga k popisu Amudarske ekspedicije l. 1874. Sestavil jo je major Wood in z različnimi profili in tabelami objavil v žurnalu: Royal Geographical Society of London 1875.

Tudi je bilo izloženih več vojničko-statističnih publikacij o Aziji, lastnina M. Venjukova. Semkaj spada: Poskus vojniškega pregleda ruskih mej v Aziji. Kratka črta o Indiji, spisi o Kurdi in o oboroženi moči Japana in Kine s karto o njenem razdeljenju ter popis vojske v azijske Rusiji, Kini, Japanu, angleške Indiji, iztočnem Turkestanu in azijske Turčiji. Zanimiva je tudi nova publikacija orijentalno znanstvenega komiteta o bojnej snagi otomanske države s točno karto o razdeljenju te sile početkom l. 1876. Iz vseh ovih poročil se vidi, da ima Azija razun Birme, Annama, Afganistana, Beludšistana, Buchare

ter nizozemskih, francoskih in španjolskih naselbin 1,384.000 vojakov.

Konečno naj se omeni tudi še zbirka kineška gospoda Soznovskega in Pjaseckega, sestojeca iz množine predmetov kineškega življenja, proizvodov obrtnosti, fotografij in aquarell, pred vsem pa ona velika potovnica gospoda Matusovskega od Han-kana na Jangtse-kiangu do Saisan postaje na rusko-kineške meji.

Tako je tedaj malo dežel v Aziji, katerih ne bi bil dal ruski generalni štab premeriti ter narisati in tako je leto 1875 jako važno za geografsko znanost o teh predelih. Iz tega pa sledi, da mora geograf za točno poznavanje zapadne, severne in iztočne Azije ravno ruske izvore upotrebljavati. Francozi in Nemci so to potrebo uvideli, ter torej začeli pridno ruski učiti se, posebno pa Nemci ter so uže mnogo knjig iz ruskega na svoj jezik preveli.

Prof. J. Steklasa.

kar se da, onih stvari, ki bi utegnile te ali one kroge žaliti. Slavjanska stvar nam je vsem skupna, — in to je znamenje.

Če pa misli onih, katere zastopa intrantigent dopisnik „Slovenec“, proderó, é, pa pojde naša stvar tudi naprej. Prebili smo hude čase, hude boje, celo obrekovanja, množimo se vendar, krepimo se in neudajemo se. Za jedno hočemo vedno stati, in to je: svoboda naroda slovenskega!

Hrvatje in Slovanstvo.

Veseli nas Slovence, da pri hrvatskih taborih se slovanska ideja vedno bolj naglašja. To je pravo stališče, na katerem bode zedinjenje naše, politično in jezikovo, enkrat lahko in sigurno.

Uže na zagrebškem meetingu so govorniki, najprej Mazura in za njim celo Folnegović, vedno to naše stališče naglašali.

Še bolj jasno in veselo se je pa pokazalo na cirkveniškem taboru v hrvatskem Primorju. Tako je na primer govoril dr. Pilepić:

„U ime načela narodnosti i slobode silni ruski narod digne svoje čete, pregazi Dunaj i udari na Turčina, da oslobodi južno Slovinstvo od turskoga jarma, da se jednom već i ujedini. (Gromki živeli Rusi, živeli Slaveni!) Sve ostalo Slavenstvo, komu nije dano u toj borbi učestvovati, prati svojim simpatijama taj pokret i želi svojoj braći iz srca najbolji uspjeh i najbolju sreću. — Ako Talijani, stanujući u bogatih gradovima i po plodnih ravnicah, bogati svakom umjećom i svakim naukom, borili se viekove za svoje jedinstvo i ne mirovali, dok ga nepostigli; ako Niemci, naučni i prometni, bogati na svakoj knjizi, oduševljeno listom se digli, da učvrste svoje jedinstvo i utemelje svoju slobodu i svoje veličanstvo, što nemože južno Slovinstvo poduzeti, da se oslobodi, da se ujedini?“

In dalje pravi isti hrvatski govornik o Rusiji:

„Spočituje se Rusiji knuta i Sibirija, a koliko je tomu, da se kod nas pandurom štap iz ruku izvinuo, a ako Rusija ima Sibiriju, to ima prosvjetljena Francezka svoju Cajennu. U Sibiriji ustrojavaju se sveučilišta, a u Cajenni ljudi od nevolje pomiru. Rusija neima modernoga ustava, te s toga je barbarska, a koliko godina uživamo mi, uživaju ostale evropejske države blagodati ustava, pak ipak nitko nije nam kazao, da smo — barbari. Je li Austrija prije god. 1860., dok se nije na ustavnu v njoj vladalo, bila barbarska država? Rusiju mogu nazivati barbarskom samo oni barbari, koji bi htjeli tudjunesreću i tudju nevolju, samo da na njih mogu osnovati svoje gospodstvo. Mi se ruskoga barbarstva ne bojimo, pa neimamo niti razloga, jer Rusija nije uhvatila se mača, da osvaja i gospodstvo svoje širi, ta prostrano je njezino carstvo, već zaratila se za pravdu i pravicu, da oslobodi svoju braću, da izpuni dužnosti, koje joj namiču i načela narodnosti i svrha čovječanstva. S toga mi Hrvati kao plemenita grana slavenska i poštenu ljudi moramo želiti i bogu se moliti, da bude blagoslovljeno rusko oružje, kojim se ima osloboditi uboga raja turskoga robstva, te da i Jugoslovinci postanu ljudi, a nebudu više robovi slaba i nevaljala gospodara.“

Drug govornik Jović je rekel:

„A tko je povod, da su se uzigrala srca

naša u živom zahtjevu, da hrvatska otačbina oživi, da bude opet dična i snažna? Povod tomu dična su naša braća Rusi, koji junačkim pregnućem prekoračiše Dunav, da oslobode svoju i našu jadnu braću kod Balkana izpod iga turskog. Prvi top na Dunavu navjestio je rumenu zoru zlatne slobode, koje rumen zore traci i do nas dopiru. Oslobodjeni balkanski Slaveni biti će snažno zaledje naše, te se neće više tudjin usuditi gaziti naša prava, znajući, da bi se na brzo našlo osvetnika."

Prostor nam ne dopušta već citirati. Iz tega pa, in iz poročila, da so bile na podlogi enacih govorov resolucije enoglasno sprejete, — vidno je, da je prošnila slavjanska misel vse Hrvate in da izumira tisto, za nas gnjusno Starčevićjanstvo, ki le psuje na rojene brate.

„Svarjenje“.

V Lipsku je izšla pred nekaterimi dnevi brošira z naslovom: „Der Kaukasus und seine Bedeutung für Russland, mit Bezug auf seine europäischen und asiatischen Verhältnisse.“ Pisatelj njen je nekov Orest pl. Bischoff, c. kr. major v 34. peš-polku, katerega načelnik je nemški cesar Viljem. Pomenljivo je, da prihaja ta turkoljubna brošira izpod peresa višjega vojaka, katerim je po službenem reglementu vsako vmešavanje v politiko prepovedano; še bolj čudno pa je, da je ta knjižurica zagledala beli dan ravno ob času, ko sta se sešla dva cesarja, nemški in naš avstrijski, v Ištu, ki sta oba prijatelja Rusiji.

Zato pa je tudi berlinska „Norddeutsche Allg. Zeitung“, Bismarkov organ, prinesla članek z naslovom „Svarjenje“ o tej broširi. Članek je pisala, pravi omenjeni list, „jako visoka roka“. Omenjeni list piše mej drugim: „Res je čudno, da je ta knjižica prišla izpod peresa avstrijskega c. kr. štabnega častnika, posebno za sedanji čas je to frapantno. Ker zadnji stavki obsegajo tako rekoč vso broširo, navajamo jih od besede do besede:

„Pridobivalno politiko Rusije in njeno teženje, da razširi svojo moč od kitajskega morja do srednje Evrope, le s tem lahko zavremo, da se Rusiji odtrga Kavkaz in poljski trdnjavski štirikot. Mogoče bi to bilo močnim evropskim armadam, ko bi jih podpirala angleška flota, in pa, ker je mišljenje kavkaskih narodov revolucionarno. Dokler bode imela Rusija Kavkaz in poljske trdnjave, težila bode vedno po svetovnej trgovini in bode nevarna za obstanek neodvisnih držav in narodov.“

„Da je kdo leta 1854 pisal te stavke in s tako važnostjo, zdelo bi se nam bilo čisto naravno; ako pa jih piše c. kr. aktiven major v polku nemškega cesarja Viljema — polk 34. je ogersk peš-polk, katerega načelnik je nemški cesar uže od leta 1841 — ako jih piše zdaj, ko se nekatera plemena v Kavkazu javno upirajo proti ruskemu gospodstvu, potem je to pač več, nego samo interesantno in podučno.

„Pisatelj ima kot vojak pač opravičeno sodbo o vojaški vrednosti Kavkaza in poljskega trdnjavskega štirikota, toda tako determinirane politične sodbe aktiven štabni oficir nema, posebno ako njegov vojni gospodar z Rusijo v prijateljstvu živi. Vsaj tako hitro objaviti nij bilo treba tega kompilatoričnega dela.

„Gotovo bode tako pozitivno javljena mi-

sel v inostranji čudno razlagala se, ker prihaja iz armade, katera velja za prijazno i ruskej i nemškej armadi. Kak vtis pa bode imela še posebno na ruske častnike, na ruske državnike, in sploh na Rusijo, to je pač vprašanje, ki nij malo važno.

„Sodba pisateljeva o Kavkazu je popolnem resnična, a on nema pravice zahtevati, da bi se Kavkaz Rusom ugrabil; ko bi ga vprašali: Kako? in za koga? bi pisatelj sam moral molčati.

„Čudno je res s to broširo, zaradi stopinje, ki jo zavzema njen pisatelj, zaradi strastnega sovraštva, ki veje iz nje proti sosednji, prijateljskej državi, posebno pa zaradi časa, ko izhaja in zaradi protivja, v katerem je c. kr. avstro-ogerska vlada z nazeri enega svojih štabnih častnikov, posebno, ker je tudi cesarski načelnik pisateljevega polka nedavno svojo prijaznost izrekel vojnemu njegovemu gospodarju in torej s tem priznal njegovo politiko napram ruskemu carskemu drugu.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. avgusta.

Češki narodni vodje, in sicer lepo združeni takozvani „stari“ in „mladi“ pod načelstvom dr. Riegra, pozivljajo svoj narod, naj dopolni darove in prineske za zidanje češkega narodnega gledališča, kot ognjišča narodne umetnosti in narodnega napredovanja.

Gališki deželni zbor je dozdej branil se čitati protiruske peticije. Turkoljubni poljski listi zaradi tega zahtevajo, naj se po imenih glasuje, „da dežela vsaj izvé, kateri poslanci javno kažo svoje sočutje in zvezo z Rusijo.“ Tega pa se ti turkoljubi ne domisljijo, da gališki deželni zbor nij zato, da bi visoko politiko tiral, da vnanja vprašanja ne spadajo v njegovo področje, nego da ima, kakor drugi deželni zbori, baviti se le s svojimi zadevami. V tem smislu tudi „Czas“ izgovarja zborovo večino.

Na zagrebškem taboru, ki se je obdržaval zaradi krajiške zadeve, sklenilo se je zahtevati utelesenje krajine in prevzemanje železnice na račun erara.

V Sisku je bil zadnji nedeljo tabor, kjer so Hrvati izrekli svoje simpatije bratom Rusom, ki so šli v boj za osvobojenje naših slavjanskih bratov. Resolucija dalje izreka željo, naj bi Avstrija Rusom pomagala. Več slovenskih telegramov je tudi došlo.

Grof Andrassy je šel baje v Aussee, in pojde od tam bržkone v Išč za nekaj dni. Ker je tudi knez Bismarck prišel v Gastein, mogoče je, da se ta dva moža kje snideta na posvetovanje.

Magjar Košut piše svojim rojakom pismo, v katerem pogublja zdanjo vnanjo politiko, vpije proti Rusiji na orožje in bi rad, da bi se naša monarhija s Turki zvezala.

Vnanje države.

Mej rumunskim knezom in ruskim carjevičem so nastala nesporazumljenja, ker je knez ministra Cogolniceanu nazaj pozval.

Grškej vladi je baje angleški poslanik v Carigradu svetoval, naj neha mobilizirati.

Berlinski list „Montagsblatt“ zagotavlja, da sta se v nemški in avstrijski cesar tudi zato sešla v Ištu, da bi sklenila, kako potlačiti žugajoče gibanje socializma. — 20. avgusta je tudi knez Bismarck prišel v Gastein.

Francoske republike predsednik MacMahon, ki poprej nij skoraj nikoli zinil, govori zdaj, od 16. maja sem, neprenehoma. To uže dovolj pojasnjuje sedanje položje; glavav francoske države mora hodevati po deželi, in povsod zagotavljati, da je vse pri starem, pobijati „napačna“ poročila in trditi, da hoče ustavo varovati in braniti. A sprejemajo ga povsodi z javljenjem republikanizma.

Dopisi.

Iz Trsta 20. avgusta [Izvirni dopis.]

Rojanska čitalnica je skoro da v nevarnosti! To so tožne besede, pa resnične, katere se slišijo iz ust mnogih udov tega društva. Sramotno vendar bi bilo za tržaške Slovence, da bi bili tako malomarni, da bi pustili to društvo propasti. V nedeljo 19. t. m. sklican je bil občni zbor, a vršil se nij: Prvič: ker gosp. predsednika nij bilo, drugič, ker skoraj cel stari odbor hoče odstopiti. Tako je občni zbor moral prestaviti za v nedeljo 26. t. m. Gospodje udje! udeležite se mnogobrojno tega zbora, ker tukaj gre za obstanek naše tako sloveče čitalnice. Vse hvale vreden pa je naš gosp. blagajnik, kateri je toliko žrtvoval za čitalnico. On hoče tudi odstopiti. Ali ker je on uže toliko storil za čitalnico, naj vendar prevzame še letos to nalogo, naj ostane še blagajnik! To je želja ino prošnja celega društva. Predlagal pa bi jaz slav. društvu, da bi enoglasno volilo sledeče gospode v odbor: Predsednik: gosp. M. Žvanut. Odborniki: gosp. J. Leban, R. Durn, F. Krašovic, A. Wolf, V. Jerina in M. Pahor.

Iz Gorice 20. avg. [Izv. dopis.]

(Vsacega nekaj.) Pa bo spet vesel moj prijatelj — ker me vedno vpraša, kaj je novega v Gorici — tam na kamenitem Krasu, čita je goriske čenčarije ter spomnil se bo, ko sva kot šolarčka — skupaj sirkov kruh „tesala“.

Cesarjev rojstveni dan se je, kot navadno, slovesno z godbo, baklado in vojaško parado praznoval, še pred knezonadškofovo palačo je vojaška godba eno zagodla, kar minola leta nij bilo. Avstrijska zastava je vihrala na gradu, a tudi pošteni, ter skozi in skozi svitlemu cesarju udani trafikant Gajdeš je pred svojo štacuno razobesil črno-rumeno zastavo, katere — dobro se spominjam, ko sem bil še šolarček — pred 10 leti nij smel pokazati, ker so mu za Italijo sanjajoči italijanissimi šipe potrli. Svet se obrača in z njim tudi marsikateri sanjač.

2. septembra bode naš knezonadškof blagoslovil nov altar na sv. Gori, kateri ima biti potomcem v spomin na ono velikansko procesijo pred petimi leti.

4. septembra je volitev poslanca za državni zbor iz veleposestva na mesto odstopivšega barona Takoja. Tu smo Slovenci v veliki manjšini, a vendar bi bilo dobro, da bi ta manjšina došla na volišče, da bodo nasprotniki vedeli da — smo! — Denes so došli naši „Slavci“ iz Tolmina, kjer so baje veliko slavo želi, ter je koncert bil izvrstno izpeljan; prihodnji petek se bode pa „Slavec“ produciral v Katarinijevem vrtu z vso vojaško godbo. Začetek bode o 5. uri popoldne in gotovi smo, da pridejo naši fantje od blizu in daleč h koncertu, kjer se bomo tudi lahko kaj pametnega pomenili. — Minulo soboto je pala dveletna punčika iz družega nadstropja poštne hiše na dvorišče ter si je revica nogo zlomila in hudo ranila na glavo. Otrok je bil puščen sam na oknu in res čuda, da se nij pri taki visočini ubil.

Denes se je pa nesramno predrzen tat zjutraj v jezuitski cerkvi v spovednico skril ter mater božjo zlatnine oropal; stoprav ob 4. uri po poludne, ko je mežnar cerkev odprl, pobrisal jo je ta nesramnež s svojim ropom — kam? to najboljše vé sam!

Salamensko je vroče pri nas, a kmetje se te vročine veselé, ker bodo celih 14 dni po-

prej „bendemali“ (trgali) ter pokušali, ali bode i letos kaj poštene božje kapljice.

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“) je bil včeraj na ukaz c. kr. državnega pravdnštva zopet **konfisciran**, in sicer zavoljo dopisa „iz litijskega okraja.“ Razumeje se, da važnejša poročila tudi iz včerajšnjega lista posnamemo.

— († Anton Jelovšek.) Predvčeranjem je umrl in včeraj popoldne ob 7ih bil pokopan v Ljubljani jako znani bivši računski uradnik Jelovšek, ki je prejšnje čase jako mnogo dobrega pisal o naši domačej zgodovini v razne časnike. Bil je mej družim najboljši poznavalec starinskih denarjev, ali numismatikar. Zapustiti je moral mnogo rokopisov. Pisal je učene monografije in črtice iz naše domače zgodovine v poročila bivšega historičnega društva, v „Illirisches Blatt,“ v nekdanjo „Carniolio“ itd. — to se ve nemško, kot mož „stare šole.“ Zraven tega je bil, kakor večina podobnih mož, v marsikaterem oziru posebnež.

— (Umrl) je tu v Ljubljani knjigotržec Otokar Klerr. Še pred malo tedni je nosil soboj idejo, preustrojiti svoje knjigotrštvo na slovanske podlogi.

— (Umrl) je na Mirni narodni posestnik Sovan 19. t. m. po noči za vročinsko boleznijo. Bil je župan in si je pri zadnjih volitvah za deželni zbor mnogo prizadejal, da bi narodnjaki zmagali.

— (Ubil) se je v nedeljo po noči fижakar vulgo Jaka, ki je v krčmi „pri cesarju“ padel se svisel na tla.

— (Duhovenskih eksercicij) se od predvčeranjem udeležuje tu v Alojzijevišči 62 duhovnikov.

— („Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“) nam piše: Ker se je odbor v Brežicah, ki je delal priprave za letošnji naš zbor v imenovanem mestu, vsled bolezni in preseljevanja nekaterih gg. učiteljev razšel, ker so tudi drugi gg. družabniki našega društva vsled učiteljskih zborovanj v Gradci zadržani, udeleževati se 18. septembra projektiranega zbora v Brežicah; zato se ta skupščina s tem le **preklicuje** in odloži na primernejši čas in priličnejše mesto. Odbor.

— (Iz Radovljice) se piše, da so cesarjev rojstveni dan 18. t. m. obhajali jako slovesno. G. prošt je imel pontifikalno sv. mašo. Ljudij je bila polna cerkev, c. k. vradi se ve, so bili tudi navzoči vsi. Pri maši je izvrstni moški kvartet pel slovensko mašo in h koncu maše cesarsko pesem. Po maši bil je ob 9. uri tudi šolski sklep in razveseljevanje za šolarje.

— (V Bledu) je Ješenjakovo hišo poleg Petranove kupil ljubljanski rodoljub slovenski, Sovan mlajši, kar vse jako veseli. Že

tako se je v tem rajskem kraju veliko zamudilo, pravi „Sl.“ in kedar bode najlepši del v lasti tujcem, obrezanim in neobrezanim, bode prepozno vzklikovati, zakaj si ga niso prilastili pošteni slovenski domoljubi, domovini in narodu v blagor!

— (Z Bleda) se piše: Cesta okolo jezera bode vendar izdelana, ker je vilski posestnik Pongrac prevzel izvršitev na najtežavnejšem kraju.

— (Pomanjkanje denarjev.) Premogokop v Motniku, v Kamniškem sodnijskem okraju, je bil prodan 20. t. m. pri deželnej sodnji v Ljubljani v javnej dražbi za 11 gld. reci: najmanjst gold. in 50 krajc. Kupila sta ga skupaj gg. dr. Pongratz iz Zagreba in dr. Hoffer iz Gradca. Zadnji posestnik premogokopa je bil baron Louis Grutschreiber. Cenjen je bil pak sedaj na 130 gld. Intabulirano je bilo na ta rudokop 93.000 gld.!!

— (Toča) je pobila 12. t. m. popoldne po krajih Mavnica, Rakek in Slivica na Notranjskem in je uničila vse poljske sadeže. Škoda se ceni na 4 do 5000 gld.

— (Obesila se je) pretekli teden v Lukovici v brdskem okraju, žena iz Trebenjske okolice, katero so hoteli v domačijo po šubu odriniti. Bala se je baje moža — in sramote.

Razne vesti.

* (Poroka z ovirami.) Pretekli teden je v neke vasi na Češkem imela biti poroka nekega mladega, bogatega posestnika z lepo hčerjo nekega družega bogatina, ki je užila v mestu svojo odgojo. Ženin in nevesta nista marala drug za drugega; on je bil njej presurov, ona pa njemu pregospodka. Vendar pride dan poroke. Vse je bilo uže dogovorjeno, samo zavoljo dveh telic se niso mogli pogoditi. Dve uri je bilo le še pred poroko. Pa se ženin, ki je bil uže z vsem zadovoljen, ujezi še enkrat, gre ven, in pošlje pismo nevestinemu očetu, češ, če ne da telic, pa naj še hčer ima. Starši nevestini se ujeze, pa grejo na gostijo, ki je bila pripravljena, ter jedo in pijo. Nevesta pa piše svojemu pravemu ljubčku, ta pride, se takoj staršem njenim predstavi in ti mu dajo iz jeze res hčer. Potem so pa dalje jedli in pili in veseli bili.

* (Hrvatsko zaljubljeno pismo pred 100 leti.) „Vienac“ piše: „Pred nami leži zaljubljeno pismo, 100 let staro. Nij rozapapir, nij ozko in gladko, nij dišeče; to je kos žoltega papirja, popisan se žolto tinto. Vrste niso ravne, črke stoje, kakor polomljene. Vidi se skoraj, kako je dekletu pri tem srce tolklo in se jej roka tresla. To 100 let staro hrvatsko (ali — slovensko) pisemce se glasi: „Boltek Dragi Serdce moje! Ja Njih Lepo Pozdravljam, Oni su meni Radost vu Žalosti, Svetlost vu Temnosti; ako pijem, Za Njih mislim, ako jem, za Njih mislim, kada Zorja počne. Ja sam Njih Ljubila i Ljubim Njih, Boltek Dragi Serdce moje; Serdce me boli da Jeden Drugomu nesme. Ja Njih Lepo Prosim, Naj mi odpišeju, kaj goder znaju. Ostajem Verna Draga! Antonia N“ Naslov se glasi: Dragi Boltek: Serdce moje!“

* (Baron krčmar.) V novej Pešti na Ogerskem je ustanovil baron Arpad Doroszkay krčmo, v katerej sam streže gostom.

Tržne cene

v Ljubljani 22. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr.; — rež 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; ajda 6 gld. 80 kr.; — prosó 5 gld. 70 kr.; — koroza 6 gld. — kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 57 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 85 kr.; — špeh tršen — gld. 74 kr.; — špeh povojen — gld. 78 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; govednina kilogram 54 kr.; — telestina 54 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 80 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 22. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67 " 15 "
Zlata renta	74 " 90 "
1860 drž. posojilo	112 " 25 "
Akcije narodne banke	822 " — "
Kreditne akcije	180 " 90 "
London	121 " — "
Napol.	9 " 69 "
C. k. cekini	5 " 73 1/2 "
Srebro	106 " — "
Državne marke	59 " 30 "

Loterijske srečke.

Na Dunaji 18. avg.: 21. 53. 88. 42. 46.
V Gradci 18. avg.: 69. 38. 4. 21. 51.

Sorodci naznanjajo prežalostno vest, da je gospod

Anton Jelovšek,

uradnik c. kr. računarstva v pokoji,

20. avgusta 1877 ob 11. uri zvečer po dolgem trpljenju v 68. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v sredo 22. avgusta ob 7. uri po pola dne iz hiše št. 18 Rimske ceste. V Ljubljani 21. avgusta 1877. (224)

Pri založniku H. Ničmanu bodo kmalu v kakih treh tednih) na svito prišle kuharske bukve pod naslovom:

„Slovenska kuharica“,

ali navod, navadna in imenitna jedila okusno kuhati.

Spisala in na svito dala

Magdalena Pleiweisova.

Da so bukve „Slovenska kuharica“ občinstvu jako priljubljene in koristne, dokaz temu je urna razprodaja prvega natisa, ker je pa drugi natis pomnožen in popravljen z novo in staro mero, upamo, da bodo naše slovenske kuharice radostno po njih segale. (224—1)

Štev. 2131.

(219—2)

Razpis

pisarske (dninarske) službe pri c. k. okrajnem glavarstvu v Sežani z letno plačo od 400, oziroma 450 gold.

Prosilci za to službo imajo vložiti pri omenjenem glavarstvu dotično prošnjo do

5. septembra t. l.

in dokazati, da so popolnem zmožni slovenskega in nemškega jezika, in da imajo lep rokopis.

Sežana, 17. avgusta 1877.

Z dovoljenjem slavne kmetijske družbe bode **1. septembra** ob 10. uri popoldne na kmetijskem vrtu v Ljubljani, na spodnjih Poljanah, javna preskušinja o dobrosti novo sestavljene

preše za soto,

katero je iznašel vdano podpisani. — P. n. gospodje posestniki šotnega zemljišča se vabijo, naj prav mnogobrojno udeležijo se te preskušnje.

Na Vrhniki, 21. avgusta 1877.

Spoštovanjem

A. E. Hartmann,

(223)

inženier.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

HENRI NESTLE-jeva

redilna moka za deco.

Edino prava: Ako so etikete vsake doze s podpisom iznajditelja „Henri Nestle“ in pa s podpisom glavnega založnika „F. Berlyak“ prepisane.

Središnji zalag za Avstro-Ogersko:

Dunaj, mesto, Naglergasse št. 1.

Glavni zalag v Ljubljani pri Vilj. Mayrju, lekarna „k zlategu jelenu“ na Marijnem trgu. (197—5)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“